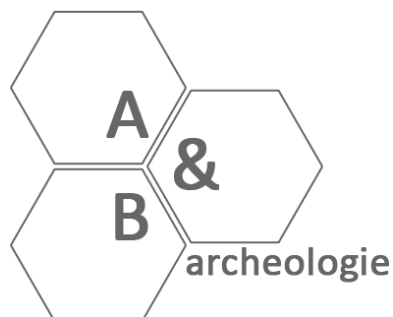


Nota Hertsberge Muntestraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

21-5-2024



1. Gemotiveerd advies

Deze nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Muntestraat te Hertsberge (deelgemeente van Oostkamp, provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, diende de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd diende te worden in een uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van het proefsleuvenonderzoek beschreven. In het oostelijke deel van het plangebied maken perceel 887C2 en een deel van perceel 887D2, die waren opgenomen in de archeologienota, niet langer deel uit van het plangebied. De onderzoekbare oppervlakte bedraagt hierdoor 11 808m² (initieel 12 558m²).

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 4 parallelle NO-ZW georiënteerde sleuven in het noorden van het terrein, en 4 NW-ZO georiënteerde sleuven in het zuidoosten. Dit plan werd gevolgd, enkel de meest oostelijke sleuf kon niet worden aangelegd omdat deze zich niet langer binnen het plangebied bevond (ter hoogte van percelen 887C2 en 887D2). Er werd bijkomend 1 kijkvenster aangelegd om de aan- of afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afronding van het onderzoek werden de sleuven opnieuw gedicht.

De onderzoekbare oppervlakte bedroeg 11 808m², hiervan werd 1304m² (11,04%) onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald; niettegenstaande werd hiermee een goed beeld gekregen op het archeologisch potentieel van het terrein, wat heel laag bleek te zijn.

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd tijdens het proefsleuvenonderzoek vastgesteld via 6 bodemprofielen, verspreid over het volledige terrein. Op het volledige terrein werd een A-C profiel waargenomen, waarbij het bruinzwarte teelaardepakket van ca. 40cm dik direct rust op de zandige moederbodem. In het noordelijke deel van het terrein bestond deze moederbodem uit bleekgrijs tertiair zand, dat op sommige plekken een groenachtige schijn vertoonde door de aanwezigheid van glauconiet. Verspreid kwamen in dit tertiair zand veldsteenbrokken voor. Meer naar het westen en zuiden was iets meer bodemvormig waar te nemen, waarbij plaatselijk nog enkele kleine podzolplekken aanwezig waren. Vermoedelijk ten gevolge van het langdurige gebruik als landbouwgrond is de originele bodemopbouw vermengd geraakt met de teelaarde. In tegenstelling tot wat de bodemkaart aangeeft (gekarteerd als matig droog), kunnen de gronden als zeer nat gekwalificeerd worden, getuige hiervan zijn de vele ijzerconcreties in de bodem, de vele afwateringsgreppels die werden aangesneden in de sleuven, de komvorm van het terrein ten opzichte van de aangrenzende percelen, en het snel opkomende grondwater na het aanleggen van de sleuven. Omwonenden bevestigden dat het terrein geregeld onderhevig is aan stagnerend oppervlaktewater.

In de archeologienota werd aan het plangebied een eerder ongekende archeologische verwachting toegekend. In de onmiddellijke omgeving van het terrein zijn geen archeologische sites gekend, maar de aan- of afwezigheid van een archeologische site kon op basis van het bureauonderzoek niet objectief vastgesteld worden. Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat het terrein weinig aantrekkelijk was voor menselijke bewoning in het verleden, gezien de dagzomende tertiaire zanden en het natte karakter ervan. Wel werden heel wat 18^{de}-19^{de}-eeuwse afwateringsgreppels aangetroffen, die duiden op de toenmalige nood om deze waterzieke terreinen te ontwateren ten behoeve van landbouwdoeleinden. Dergelijke sporen zijn archeologisch echter weinig relevant. Enkele van de aangetroffen greppelsegmenten lijken overeen te komen met de perceelsgrenzen zoals aangeduid op de Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840. S7 in sleuf 1 en S29 in sleuf 2 waren grotere sporen met een gelijkaardige opvulling als de grachten, mogelijk betreft het een natuurlijke lagere zone van het terrein, of een opgevulde drinkpoel. Bij het opschaven van de sporen werden aardewerkscherven uit de 18^{de}-19^{de} eeuw aangetroffen. In sleuf 3 waren enkele sporen/verstoringen met onregelmatige vorm aanwezig, mogelijk zijn deze te linken aan ontginningsputten van tertiair zand; ook deze hebben een gelijkaardige vulling als de andere sporen. Ze zijn dus ook eerder recent van oorsprong, in ieder geval wisten omwonenden te vertellen dat hier in het verleden plaatselijk zand werd ontgonnen voor het maken van cement; mogelijk houden deze daarmee verband.

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat er geen waardevolle, archeologisch relevante archeologische site aanwezig is op het terrein. **Een verder onderzoek zou geen bijkomende kenniswinst opleveren en wordt niet geadviseerd.**